

Nr 512

Av herrar **Werner** och **Oskarson**, om ökat anslag till enskilda svenska organisationers biståndsverksamhet i u-länderna.

(Lika lydande med motion nr 422 i Första kammaren)

Fortfarande är världens försörjning ett av mänsklighetens mest svårösta problem. Möjligheterna att vinna kapplöpningen mellan livsmedelsproduktion och befolkningstillväxt har visserligen det senaste året blivit föremål för inte enbart pessimistiska bedömningar. Skördeutfallet i vissa provinser i Indien har tack vare förbättrade utsädessorter fördubblats. Fortfarande torde dock professor Gunnar Myrdals ord vid FAO-kongressen i Rom i fjor äga giltighet: "Alla korttidsprognoser pekar på världskatastrof." I en tid då 2/3 av jordens befolkning får för litet mat och svältöden är den vanligast förekommande, kan man med fog påstå att katastrofen redan är för handen på flera håll i världen.

Självfallet måste alla goda krafter samverka om utvecklingen skall kunna vändas. I samverkan länderna emellan måste hela registret av biståndsformer sättas in. Vårt folk måste animeras till allt större engagemang och låta de stora och ofta uttalade orden om "solidaritet med svältande folk" få relevanta och mera påtagliga uttryck.

I sammanhanget har man anledning att knyta stora förhoppningar vid missionens och de humanitära organisationernas insatser. Med sin breda förankring i vårt folk är de väsentliga opinionsbildare. Även med sin klart religiösa målsättning har missionen och andra humanitära frivilligorgan fått röna stort förtroende från nästan alla folkgrupper i vårt land. Det är också ganska naturligt att organisationer som i flera årtionden verkat i utvecklingsländer måste ha stora förutsättningar att ge "hjälp på rätt sätt". Missionens representanter är sedan många år väl förtrogna med folket, språket, de religiösa sedvänjorna och inte minst de reella behoven där ute. Det är intressant att notera hur missionen och de humanitära hjälporganen just nu röner en icke förut anad uppskattning inte bara av folk i gemen utan också på politisk toppnivå. Här kan hänvisas till upprepade uttalanden av utrikesminister Torsten Nilsson, statsrådet Alva Myrdal, samtliga partiledare, representanter för SIDA:s ledning med flera. Den effekt som frivilligorganen i sitt hjälparbete utvecklar förbinder man gärna med fältarbetarens personlighet, som framstår som föredömlig. "Särskilt värdefullt synes det mig vara att samtliga våra experters livsstil får ett

starkt inslag av missionärernas moral." (Alva Myrdal i anförande vid Kyrkliga mötet i Malmö 1967.)

Det förlidna året har också klart visat hur enskilda hjälporganisationer i katastrofsituationer kan göra snabba och effektiva insatser. F. n. är det t. ex. uteslutande "Join Church Aid", vari den svenska Lutherhjälpen ingår, som är i stånd att förse det svältande Biafra med mat och medicin.

Det torde vid det här laget vara väl dokumenterat att missionens och de enskilda hjälporganens biståndsprojekt av olika anledningar är avsevärt mindre kostnadskrävande än motsvarande statliga. Av många skilda anledningar vore det god biståndspolitik att etablera ett mera omfattande samarbete mellan staten och de enskilda hjälporganen. En sådan samverkan kan motiveras inte bara därav att missionen fullt ut kan göra lika värdefulla biståndsinsatser i form av skolor, sjukhus o. d. som de statliga organen. Genom den evangeliserande verksamheten, som bl. a. går ut på att förmedla en demokratisk människosyn och de värderingar som hör samman med den kristna människoupfattningen, bereder missionen väg för alla slag av konstruktivt utvecklingsarbete.

I statsverkspropositionen anföres att anslag till den enskilda biståndsverksamheten kan ges inte bara för investeringar utan även till "vissa slag av driftskostnader under ett klart definierat inledningsskede" och i undantagsfall även till täckande av administrationskostnader. Med hänsyn till dessa mera liberala bidragsbestämmelser är det förvånande att departementschefen bara anvisar oförändrat anslag — 7 miljoner kronor — till de enskilda organisationerna. Samtliga hjälporganisationer har avsevärt vidgat sin verksamhet under det gångna året. Lutherhjälpen — svenska kyrkans u-landshjälporgan — har under det gångna kalenderåret omsatt ca 33 miljoner kronor för s. k. neutrala biståndsprojekt. Det är helt uppenbart att såväl Lutherhjälpen som andra liknande organisationer skall kunna — utan att vidga sin administrationsapparat — omsätta ytterligare belopp vilket ur statens synpunkt måste betraktas som synnerligen väl placerade pengar. Vi motionärer anser därför att de belopp som reserverats för bidrag till enskilda svenska organisationers biståndsverksamhet uppräknas till 17 miljoner kronor.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att till Fältverksamhet för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 220 000 000 kronor.

Stockholm den 28 januari 1969

Mårten Werner (m)

Gunnar Oskarson (m)